

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljanj celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tabakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petitvrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Interpelacija

poslanca dr. Gregorčiča in tovarišev do c. kr. skupnega ministerstva radi kozje paše v gorenji soški dolini na Primorskem.

Zemljiški kulturi neugodne razmere v gorenji soški dolini na Primorskem so krive, da tamošnje ljudstvo ne more živeti od pridelkov svoje zemlje, temveč da si mora iskati drugih virov svojim dohodkom. Moški se bavijo s krošnjarstvom, delajo v rajbeljskem rudniku, ali pa iščejo in nabavljajo zaslužka v rudnikih in premogokopih na Nemškem, daleč od svoje domovine, med tem ko ženska mladež skuša večinoma v Trstu dobiti si zaslužka.

Domači gorati in nerodovitni svet ni niti za živinorejo v razsežni meri posebno pripraven; visoko, jako razsežno in strmo gorovje je le kózi dostopno, brez katere ne bi moglo vzdrževati ondanjše prebivalstvo svojega trudapolnega življenja, oziroma bi bilo oropano najzdatnejšega vira svojim dohodkom. To velja posebno o županijah: Drežnica, Žaga, Kal (Bovec), Soča in Trenta v političnem okraju tolminskem, v katerih so od nekdaj redili in pasli kozo brez ovire.

Žal, da se je začelo v zadnjem desetletju od državnih oblastnih tako preganjanje koz, ki je enako uničevalni vojski zoper to žival. Kazen je sledila kazni, katera se je zahtevala od posestnikov koz v denarju ter se je iztirjavala potom izvršbe, pri kateri je prišla navadno koza prva na vrsto kot rubež. Le redko in izjemoma se v novejših časih preminjajo globe v zapor. Tako se je pahnilo prebivalstvo deloma v revščino, deloma se mu je odvzel najboljši vir dohodkov in lotila se ga je stalna razdraženost, ki še vedno traja in ki je z ozirom na državne koristi obžalovanja vredna.

Ako se zdi c. kr. vladi potrebno, da z ozirom na gozdorejo omeji kozjo pašo, je dolžna, predno to stori, da odpre ljudstvu nove vire dohodkov, n. pr. s tem, da uvede primerne obrtne stroke, da povzdigne rejo goved in ovac, da ustanovi uzorne mlekarne, da zgradi ceste v smeri od Bovca do Kranjske gore na Gorenjskem, da zgradi potrebne

železnice, ki bi vezale podolgoč vso deželo, da uredi gorenji tok Soče, hudo-urnik Učej, itd. — Malo resnosti je v tem, če vladni organ navaja kot nadomestilo za odpravljene kozje kožarsko šolo, ki se je ustanovila na Žagi, ali čipkarsko šolo, ki obstoji v Bovcu.

Na vsak način bi morala c. kr. vlada prenehati z eksekutivnim iztirjavanjem zastarelih glob ter odpisati jih popolnoma, ker zadevajo ubogo, stradaljoče ljudstvo, katero jih v mnogih slučajih nikakor ne zmoro, ter bi morala urediti kozjo rejo na tak način, da bi imela pred očmi ne le gozdorejo, ampak v prvi vrsti, kako ohraniti ondanjše kremenito in zvesto ljudstvo. Do tedaj naj bi se dovolila kozja paša pod istimi pogoji in na isti način, kakor je bilo to še pred desetimi leti.

Z ozirom na to, kar je tukaj rečeno, stavlja podpisani do c. kr. skupnega ministerstva naslednja vprašanja:

1. Ali je voljno prenehati z eksekutivnim iztirjavanjem zastarelih glob radi kozje paše v občinah: Drežnica, Žaga, Kal (Bovec), Soča in Trenta v političnem okraju tolminskem na Primorskem?

2. Ali je voljno, popolno odpustiti omenjene zastarele globe, ker zadevajo ubogo ljudstvo, ki se bori z revščino?

3. Ali je voljno, urediti kozjo rejo v navedenih občinah na tak način, da se bo pri tem jemal ozir ne le na koristi gozdoreje, ampak tudi na koristi prebivalstva in sicer prezpogojno in v polni meri?

4. Ali je voljno, dovoliti kozjo pašo v navedenih občinah, dokler se stalno ne uredi, pod istimi pogoji in na isti način, kakor je to veljalo še pred desetimi leti?

Na Dunaju, 22. februarja 1901.
(Sledijo podpisi.)

Majhna reč — velika reč.

V.

Pačenje in zastrupljenje ljudstva je bila peta majhna — pa zopet velika reč. „Glej, glej“ — poroča „Soča“ — „kako ti klerikalci zavijajo. Oni sami demoralizujejo ljudstvo, potem pa to nam podtikajo“. No botra „Soča“ stoj, in odgovori! Kdo

imenuje vse tiste, ki so kdaj in še delujejo v korist ljudstva, ki skušajo dvigniti ga iz moralne in gmotne obnemoglosti, kdo, vprašamo, imenuje vse tiste: zapekljivce, oderuhe, parazite, rokavnjače itd. našega ljudstva? Ali ne ti ljubeznjiva botra „Soča“? Kdo stavi v nič vse, kar so kdaj delovali v prid naroda dr. Gregorčič, grof Coronini in drugi? Kdo blati duhovščino, ki je vedno stala, padala in se dvigala z ljudstvom vred? Botra „Soča“ ali ne ti? Povej, govori — ni li tako? Zvijala se bodeš, to vemo: „Ne, jaz ne, jaz le svarim ljudstvo pred nevedneži!“ Ti svariš ljudstvo pred nevedneži! Čujte in strmite! Kdo pa so ti nevedneži? Botra le tiho, vemo bolje ko ti! To so vsi tisti, ki stoje kot skala v boju s teboj, vsi tisti, ki izpolnjujejo dolžnosti, kakor jim velela stan in poklic — vsi ti so tebi nevedneži! Uzorni rodoljubi pa so ti tisti — naj imajo tudi še tako hude napake — ki so naročeni na „Sočo“, jej dopisujejo, ter namenjajo razširjati „Sočino“ — „modrost.“ Ni li tako?

Na podlagi povedanega „recepta“ vpije potem „Soča“: „To je ljudsko mnenje, to je ljudska volja“ — med tem ko je to volja in mnenje le „Sočinega“ urednika in začasno mnenje od njega strahovanih kreatur. V nekem trgu izrazil se je 70letni mož: „Ljudje so dobri, le par kričočev je, ki vse strahujejo“. Na ta način se dela ljudska volja — med tem ko je prava ljudska volja — povsem nasprotna temu početju. Vpije se: „Ljudstvo je odločilo, je govorilo.“ — Kvante! Ljudstvo se je odločilo povsodi za „Sloginega“ kandidata, zato sta dobila oba pri prvotnih volitvah večino glasov — šele pozneje se je z različnimi sredstvi odtrgalo „Slogini“ stranki toliko glasov, da so za silo zmagali. Počakajte! Naj pridejo tudi pri nas enkrat na vrsto direktne volitve, pustite potem na stran vsako agitacijo in podkupovanje, pustite ljudstvu povsem prosto voljo — potem pridite in čujte, kaj je — ljudska volja. Gotovi smo, da je naše ljudstvo, omamljeno in preslepljeno z raznimi grožnjami in obljubami, oddalo svoje glasove kakor bi bilo brez glave, ne pomislivši posledic tega početja. Kako naj tudi naši ljudje trezno mislijo, ko jim „naprednjaki“ niso pustili do tega, v svesti si, da če imajo naši ljudje čas vse dobro pre-

misлити, gotovo tudi trezno razsodijo — kdo jim je prijatelj in kdo ne.

Na ta način, da „naprednjaki“ ne pustijo ljudstvu prostega mišljenja — ga vzdržujejo v temi, ga pustijo brez pouka, ga slepijo, ga demoralizujejo. Kažete na plače duhovnikov, katero lahko vsak kmet na prste preračuni — reveži! Pokažite raje na plače naših dobrih prijateljev-advokatov ter primerjajte potem z njimi plače duhovnikov — potem govorite! Kažete na cerkveno premoženje, ki obstoji največkrat iz cinastega in pozlačenega keliha, par starih cerkvenih plaščev, lesenega, črvicega oltarja in nekaj vegastih klopj, pa vpijete: „Grabeži, bogatini, oderuhi, kapitalisti, mrtva roka“ — grdavsi, to dobro veste, da to ni premoženje mrtve roke, ampak premoženje in pobožni darovi vseh občanov. Pokažite raje na premoženje raznih judovskih pijavk — pa to vam ne diši. To se pravi ljudstvo hujskati, zapeljevati in kar je temu podobnega.

V tesni zvezi se slepenjem ljudstva je najnovejši dogodek v Riemanjih pri Trstu. Pri vsakej priložnosti se ga spominja „Soča“ in grozi duhovščini s tem dogodkom. Revica, ali veš, zakaj se prav za prav gre? Riemancji so prej ko slej še vedno katoličani, imajo še vedno prejšnjega katoliškega duhovna, imajo še vedno rimski obred, imajo še vedno rimskega papeža za poglavarja — le jezik je mesto latinskega — staroslovenski. Katoliška slovenska duhovščina se tega dogodka in ednakih prav nič ne boji, saj se je nekdaj v šolah učila tudi staroslovensčine in je morda bolje zna kot urednik „Soče“ in nje pomaganci, ki komaj znajo staroslovenski abc. Pa saj vam ni mari Riemanj in stvari, marveč vam je mari le to, da najdete novih uzrokov, da se ete prepri in razkol, ki najbolj služita vašim sebičnim nakanam. Tedaj nikar ne slepiti ljudstva, da vam, ko izpregleda, ne izkljuje oči.

(Dalje pride.)

Dopisi.

Iz Dornberga. Pred seboj imamo volitve v občinski zastop. Zato so zopet nekateri zagrljeni „liberalni“ kričači na nogah ter vpijejo: „Mi smo možje, naše bo vse!“

Od vseh stranij so se mu zahvaljevali — bodisi kdo sosed ali ne. Ta je vzdignil klobuček v zahvalo, oni čepico; in najmanj dvajset rok mu je podajalo kozarec, in od vseh strani so vpili: „Gospod mlinar, pozdravi vas roka Gospodova! Pijte!“

„Zahvalim vse skupaj; takoj pri-nesejo tudi meni. Seljak, četrť črnega!“

„A kdaj nam pa zmeljete?“ vprašajo trije, štirje.

„Vsi dobite: malin se že suče!“

„Bog vari, če srečate mojo staro!“ kliče za njim stric Dvorjan. „Ta vas izplača, da jej tako dolgo ne zmeljete! Kogar se loti moja stara, na njem ne ostane zdrave dlake.“

Ali mlinar ni slišal več tega. V drugi sobi so ga pozdravili lovec Sova, grajski oskrbnik, pa učitelj, ki so ga bili znanci povabili na kozarec.

No, da vendar le prideš, zveseli se Sova in mu dá po lovsko roko — pol prijazno pol robato. Kje pa tičiš tako dolgo kot jazbec? Misliš sem že, da niti ne prideš!“ (Konec pride.)

LISTEK

Oh, ti možje!

Češki: V. Kosmák.

I.

V nedeljo po cesarjevem godu so zvonili v Kovarju z vsemi zvonovi.

Mlinar Primec iz spodnjega mlina se je peljal sé soprogo na lahkem vozičku v cerkev. Sedela sta zadej na blazinjenem sedežu; na sprednjem pa je bil hlapec Ivan. V nedeljo, ko je imel prazneno obleko, je bil izvošček in se je imenoval „Johan“. Tako vsaj ga je zval mlinar Primec.

Ko so se pripeljali do gostilne — ki je navadno blizu cerkve — reče mlinar ženi: „Kako pa, žena — zdaj je zvonilo še le v prvo — ali bi ne šla malo zajutrkovat?“

„Ne, Berti, zdaj ne — potlej po prvi maši.“

„Kakor hočeš!“ pritrudi mlinar in zakliče: „Johan, ustavi; tu izstopimo!“

Praznjeni Ivanec ali Johan vzkrikne „Prri!“ potegne vajeti in ustavi.

Mlinar skoči z vozička in pomaga še ženi z voza.

Bil je mlinar izvežban človek. Cel gospod!

Bil je mlad, močan, visok! Obraz mu je bil poln, rdeč, lasje in brada temna, semtertje malo sivkasta; človek ni vedel, ali so to sivi lasje, ali prah z mlina. Na glavi je imel siv klobuk sé zeleno petljo, na sebi pa kratko lovsko suknjo — pravi gozdar! Saj ga je tudi lov bolj veselil, nego mlinarstvo. Vzel je lov v najem, in kjerkoli je bil v okolici kak lov, nikdar ni minul brez gosp. Primca. Mlin je izročil pomagalcu in ženi.

Tudi mlinarica je bila čedna žena, se ve da ne tako „nobel“ kakor on, ali brhka žena — ni govorjenja, da ne. — Bila je nekoliko let mlajša, imela je šele 28 let; ali bila je resna in tiha. Najrajša je sedela doma pri otrocih; za gizdavost jej je bila zadnja skrb. Ljudje so govorili, da je videti kot na pol svetnica!

Mlinar jej je torej pomagal s koleslja, pa ukazal vozniku, naj pelje na

dvorišče in naj dene konja v hlev. — „Ali da mi ne zamudiš v cerkev!“ pri-ložil je.

„No, no, saj nisem pagan!“ zamrmra Ivan in pelje na dvorišče.

Mož in žena sta šla v cerkev: mati po glavnih durih v prvo klop, on pa na hodnik.

Po božji službi je imel Primec nekaj nakupiti. Opravil je torej najprej to; potem pa stopil v gostilno.

Kovorska gostilna to ni kar takol! Krčmar Seljak je bil ob enem tudi mesar, imel je več kot pol kmetije, v hiši poleg skupne sobe še dve sobi. V zadnji je spal z rodbino, prva pa je bila za bolj gospodke goste. Spodnji mlinar ni spadal le med boljše, nego najbolj odlične!

Jedva je bil stopil v občno sobo, pozdravi ga krčmar: „Ah, klanjam se g. Primec. Prosim, idite dalje!“ V pričo drugih ga ni hotel tikati, kakor sicer.

„Servus!“ zahvali se mlinar in pozdravi na okrog: „Dobri dan sosedje!“

No, zares, „njih“ je „vse“, posebno znanega vinskega „bratca-naprednjaka“, ki je dne 13. t. m. vso — cesto rabil za se in ki je še na vsakih deset korakov s celim životom pogledal čez ograjo. Re-vež, usmiliti se ga ni hotel noben človek — saj „naprednjaki“ ne potrebujejo po-moči, ker sami vse več morejo in znajo ko ostali svet — naposled je pa le trda šla; tedaj pride usmiljena Samaritanka ter mu pomaga domu: „dva života, štiri noge, se že počasi dalje gre“. Kako sta prišla do doma in kako je bilo potem doma, tega ne morem baš beležiti, le to vem, da tako „hojo“ provzroča preglo-boko gledanje v kozarec...

In taki „možje“ hočejo zabijati raz-novrstne „napredne nauke“ v glavo po-štenim in treznim ljudem naše ob-čine ter bahariti v puhlo slavo napred-njaške komande, koliko „glasov večine“ imajo o volitvi občinskega zastopa in kakor njih ljubljene evangelij „Soča“ vedno debelo flavžal!

A vi pametni in trezni možje, ne verjemite flavzam „naprdnjakov“, četudi vam klepečejo o zlatih gradovih, saj dati vam ne morejo ničesar, ko jim še samim primanjkuje.

Pa tudi nekaterim „tretje stranke“, od „Soče“ nastavljenim zdražbarjem ne verjemite ničesar, četudi so tako „visoko učeni“, da na pamet znajo vse paragrafe, ki so pa le za sitnost občini in ki imajo pravico le v V. kuriji.

Torej davkoplačevalci! Izberite si v občinski zastop prave možé, a ne zdražbarje, ki sejejo sovraštvo; izberite si zastopnike, ki so delavni in dobro-hotni, ki nas bodo zastopali vse brez razločka tako, kakor velewa krščanska dolžnost!

Posvetujte se z razumnimi, odkri-tosrčnimi ljudmi, da se bode ob času volitve vedelo, zakaj da gre in ne delati v en dan, brez pomiselka, ker volitev je važna stvar. Zdaj je čas, zdaj je treba preudariti, ko je delo storjeno, je stor-jeno, popravljati se potem ne da ničesar več. Toliko za zdaj!

Iz Komna. Kakor smo vam poro-čali, je naše starešinstvo postavilo davek tudi na domače čebele in sicer po 16 vinarjev na panj. Tak starešinstveni sklep pa je popolnoma nepostaven in to je bilo znano tudi poštenemu čebelarju iz Svetega, Francetu Pipanu; zato pa je po svoje ožigosal starešine, ki take sklepe delajo, rekoč, da take sklepe delajo sm...i. Zaradi tega so se čutili nekateri člani komenskega občinskega starešinstva hudo razžaljene in tožili so Franceta Pipana zaradi razžaljenja časti. 13. t. m. se je vršila kazenska sodnijska obravnava pred našim sodiščem v Komnu, a čebelar France Pipan ni bil obsojen na — vislice, nego oproščen.

Sicer pa Pipanu ni bilo toliko za-radi 16 vinarjev, katere bi moral plače-vati od panja čebel, marveč zaradi tega, ker mislijo nekateri starešine in med temi sta tudi naš podžupan in Furlan, da smejo sklepati kar jim v glavo pade, bodi si to v postavi utemeljeno ali ne. Nevolja proti temu dvema je pa pri nas tudi zaradi tega velika, ker rujeta nepre-stano proti gospodarskem svetu v Svetem, ki obstoji že nad 20 let in upravlja občinsko premoženje posebno v šestih zadnjih letih prav uzorno, kar bi temu gotovo ne bilo tako, ako bi se odpravil gospodarski svet in bi upravljali občinsko imetje davčne občine Sveto „naprdnjaki“ iz Komna, s pomočjo podžupana iz Sve-tega.

Iz Škrbine se nam piše: Pot v naše vinograde proti vipavski strani je bila jako zanemarjena in slaba, tako, da se je že težko po njej hodilo. Zato se je sklenilo med posestniki tamošnjih vino-gradov, da se ta pot popravi. V ta namen prišlo je nekaj ljudi iz Škrbine, nekaj pa iz Svetega, da se lotijo dela. Škrbinci bili so večinoma mladi ljudje in tožili so jako, da jih — zebe, kar pa ni bilo ni-kako čudo, ker so večji del časa potratili s tem, da so roke držali v žepu ali pa

si sukali cigarete, ob enem pa se po-govarjali tudi — „kako je bilo lepó“ za časa zadnjih volitev, ko se je toliko na-prednega vinca zaslužilo brez nikakega dela in truda.

Pogovarjali so se tudi o — sladko-strupenih dopisih „Soče“ in „Primorca“ in razvidelo se je iz njihovega pogovora, da jim posebno dopadejo, če so hudo umazani in pohujšljivi. Zaradi tega pa jim je tudi delo zaostajalo in lahko re-čemo, da deset njih ni napravilo toliko dela, kakor sta ga napravila dva od onih iz Svetega, ki pa so bili „Slogini“ pri-staši. Res lepa naprednost taka, ki rodi toliko pohujšanja in lenobe! Kam bode še zavedla naše ljudstvo, ako jej kmalu ne obrne hrbta! Sploh se pa pozna naše „naprdnjake“ tudi v vinogradih. Letos n. pr. je bila suha zima in dalo se je mnogo dela napraviti po naših vinogradih, pa žalibog, napredovali so naši „napred-njaki“ v tem oziru jako malo.

Ljudje božji! Pustite vender enkrat „Sočo“ in njene neumnosti! Ž njo naj se bavijo, ako hočejo, postopači, ki ni-majo ničesar, vi pa ostanite stari pošteni in pridni kmetovalci, ki napredujete po stari slovenski šegi: „pridno delaj in moli vmes“. Saj veste, da se dandanes še skrbnemu gospodarju trda godi, kaj pa še le takim, ki se dajo zmotiti od naših „naprdnjakov“ v neskrbnost in lahkoživnost!

Iz Soče, dne 9. febr. 1901. Nena-vadno zimo imamo tukaj. Do 30. jan. nismo imeli prav nič snega. Zato nam je nek napredni možak (v pijanosti) za-bavljaj, da nam izprosi č. g. dr. Gregor-čič na Dunaju en par žakljev snega, ker smo ga volili poslancem. Vendar brez take prošnje je začelo dne 1. t. m. sne-žiti in zdaj ga imamo za potrebo prav dovolj, zato ostaja vsak rad doma, kdor ni prisiljen hoditi iz hiše na delo.

Še v lepem, a zelo mrzlem vremenu nas je zapustil naš dosednji priljubljeni učitelj g. Fran Miklavčič. Bridka je bila ločitev. V teku 14 let, kar je bil pri nas, imeli smo priložnost spoznati njegov blagi značaj. Vsakemu se je pri-kupil, kdor je ž njim občeval in iskal pri njem pomoči ali prašal ga za svet. Užival je pri občinstvu popolno zaupanje, zato je bil tudi eno volilno dobo prvi podžupan.

Sedaj ga ni več med nami, a ča-stitamo Livčanom na pridobitvi tako uzornega učitelja.

Obžalovati pa moramo uzrok, radi katerega je bil prisiljen iti od nas. Ni imel več stanovanja, ker družine naje-modajalcev so se namnožile. Minulo je 19. stoletje napredka, a pri nas je ostalo vse pri starem, in naši otroci morajo pohajati še vedno v ono škandalozno šolo, ki je bolj podobna kakemu hlevu, kakor šoli. Iz navadne kmečke izbe se je šola tako preuredila, da se je v do-sego potrebne visokosti ponižal tlak v spodnji hlev, ker drugače bi bilo preveč stroškov. Da se pa pride v šolo, se mora iti skozi zakajeno kuhinjo mimo ognjišča, kjer včasih hišna gospodinja ropoče in otroci jočejo, skozi črne in polomljene duri po 4 stopnicah nizdol v šolo. Otroci pa, čeprav nimajo še pravega pojma o šoli, rajši ostajajo doma, kakor bi hodili v tak hlev.

Kdo je pa kriv tako žalostnih raz-mer? Županstvo prosilo je vže večkrat na merodajnem mestu za zidanje nove šole, a brez uspeha. Drugam se dovolijo tisočaki, nam pa nič, kakor bi mi ne plačevali davkov in, kakor da bi se ho-telo popustiti našo dečo v nevednosti, brez pouka. Ako bi imele šolske oblasti le nekoliko dobre volje, bi se dala šola še v tekočem letu zidati, ker potrebni les bi bil slučajno uže pripravljen in po kamenje tudi bi ne bilo treba iti na Oggersko.

Torej želimo, da bi se privoščilo tudi nam nekaj napredka.

Politični pregled.

Državni zbor.

Torkova seja državnega zbora je trajala do blizu 4. ure popoldne. Za-

četkom seje naznani predsednik dopis ministerskega predsednika, ki izroča slo-vesno izjavo nadvojvode Frančiška Fer-dinanda povodom poroke z grofico Cho-tekovo. Dr. Gross predlaga odsek 37 članov, kateremu naj se izroči ta izjava. Dr. Kramar v imenu Čehov sklicuje se na pragmatično sankcijo in oktoberski diplom, prečita obširno izjavo proti kom-petenci drž. zbora v tem vprašanju. Ko-nečno izjavi, da se češki poslanci ne udeležijo glasovanja. Nemški radikalei se posmehujejo tej izjavi. Pri glasovanju obvelja Grossov predlog.

Vlada je predložila 58 cesarskih naredb, ki so bile od 15. julija 1897 do zadnjega časa uveljavljene s § 14. Dr. vit. Plaček zahteva, da se te naredbe kakor vse vladne predloge postavijo na dnevni red v prvem čitanju.

Dalje je vlada predložila načrte zakonov glede kmetijskih zadrug, žga-njarine, o uporabi upravnih preostankov skupnih sirotinskih blagajnic, gledé vo-jaskih novincev ter zgradbe železnice, med kojimi je tudi bohinjska.

Min. predsednik dr. pl. Körber je izjavil, da vlada nima tajnih načrtov. Listi so namreč raznesli senzačno vest, da hoče vlada imeti le delegacijo in kvotno deputacijo, potem pa poslati državni zbor na počitnice. — Temu min. predsednik ugovarja, češ, da vlada želi in hoče delo. Najprvo naj se reši državni proračun, a potem druge naj-nujnejše stvari.

Finančni minister je predložil pro-račun za l. 1901 ter ga pojasnil v dol-gem govoru. Po tem proračunu znašajo skupni stroški 1.641.163.000 kron, dohodki pa 1.641.997.000 kron, torej bi znašal prebitok okroglih 834.000 kron. V tej seji je vitez Jaworski nujno predlagal, da naj se izvoli odsek 48 članov za sestavo adrese kot odgovor na prestolni govor cesarjev. Isto stannjuno predlagala dr. Pacak in dr. Stransky, Pernerstorfer pa je predlagal debato o prestolnem govoru brez adrese.

Dr. Šusteršič in tovariši so vložili predlog do vlade glede podržavljenja notarijata.

Osnovala se je zveza agrarcev v pospeševanje poljedelskih interesov; na-čelnik grof Zedwitz, namestnika Povše in Razkošny; enako zvezo so ustanovili nemški levčarji.

Od ljubljanskega deželnega sodišča so došli trije dopisi o imunitetnih zade-vah poslanca dr. Tavčarjeva.

V seji dne 13. t. m. so bili na dnevnem redu razni nujni predlogi glede adrese. Znano je, da je levica se pro-tivila sestavi adrese in je predlagala samo izjavo lojalnosti do vladarja ter da hoče zbornica delati; desnica pa da želi, da se vrši adresna debata, v kateri se po-jasnijo politični položaj, razmere mej strankami in do vlade.

Vitez Jaworski je v imenu poljskega kluba izjavil, da je nujnost predloga ute-meljena, ker večletna parlamentarna navada in važnost predmeta samega za-htevata, da zbornica odgovori s primerno adresno na prestolni govor, v adresnem odseku morejo stranke izraziti svoje mnenje in pojaviti svoje stališče. Dr. Stransky pa misli, da je adresna debata zaradi tega potrebna, da se označi sta-lišče nemških strank, ki so pod uplivom Schönererjeve „vsenemške zveze“, kajti ta zveza ne prikriva svojih težejih glede združenja z nemško državo.

Govornik navaja odstavke iz pro-grama vsenemške zveze, ki teži čez mejo v Berlin. Češki poslanci živahno pri-trjujejo govorniku, dočim nemški radi-kalei strastno ugovarjajo. Wolf kriči: Žid govori v imenu češkega naroda. Stein kliče: Osnujte klub židov!

Dr. Stransky nadaljuje: Doma jemljete od židov denar, tukaj pa psujete žide. Marsikateri izmed vas bi ne sedel tukaj, ko bi mu židje ne pomagali. (Smeh na desnici, ugovori med nemškimi radi-kalei.) Da, Vi hočete izpodkopati samo-stojnost habsburške države. Izvzemši kršč-soc. osvojile so si vse nemške stranke na levici ta za Avstrijo nevarni vsenemški program. Ustavovorni velepo-sestniki so sicer izrazili svoje ogorčenje zaradi nekaterih točk v vsenemškem pro-gramu toda vsprejeli so nemški drž. jezik. A ravno to je krinka, pod katero se skrivajo prusaške težnje. Z nemškim državnim jezikom hočejo pripraviti stare avstrijske dežele za Prusijo. (Ugovori od nem. strani, živahno pritrjevanje slovan-skih poslancev.)

Socijalni demokrat Dasynski je go-voril v ime republikancev ter dejal, da so v vseh strankah, na desnici in levici in v središču sami izdajalci, jedino so-cijalni demokratje so odkritosrčni ljudje. Dr. Bärnreither pa je v imenu liberal-nega veleposresta utemeljeval predlog, da naj predsedstvo zbornice izrazi ce-sarju čustva neomajne zvestobe in uda-

nosti ter željo uspešnega dela. Predlogu se pridružujeta Kaiser v imenu nemške ljudske stranke in dr. Funke v ime nem-skih naprednjakov; Lueger pa je izjavil, da hočejo krščanski socialisti glasovati za Bärnreitherjev predlog. Za adreso sta dalje baron Malfatti in dr. Ferjančič, dr. Kathrein pa izjavi v imenu „centra“, da hoče glasovati za predlog vit. Jaworskega, ako pa bi ta propadel, za nasvet Bärnei-therjev. Na to sta govorila Klofač in Hruby v češkem jeziku, kar je izzvalo velik hrup med nemškimi radikalei. Ker je za nujnost treba dvotretjinske večine, je bil predlog Jaworskega odklonjen. Za predlog je glasovalo 175 glasov in sicer vsa stara desnica in Italijani, proti pa je bilo 150 glasov na levici. Konečno je bil sprejet Bärnreitherjev predlog.

V četrtek 14. t. m. se je nadalje-vala debata o Bärnreitherjevem predlogu. Govorili so razni govorniki, mej njimi tudi dr. Šusteršič. Prihodnja seja bode 20. t. m.

Milan Obrenović — mrtev.

V hipu, ko je tega svet najmanje pričakoval, prominul je razkralj Srbije, Milan Obrenović. Umri je daleč od svoje domovine, ločen od svojcev, soproge in sina, ločen od svojega naroda.

Nesrečna je zvezda, ki je spre-mljala tega slovenskega vladarja zlasti zadnja desetletja, a nesrečna največ po njegovi lastni krivdi in po krivdi onih, ki želijo nesrečo Srbiji in slovanstvu. Milan Obrenović se je rodil v Rumuniji dne 10. avgusta 1854. Vzgojen je bil v Parizu. Po umoru svojega strijca kneza Mihaila III. je 10. junija 1868 še mlad-dolen nastopil vladu. Dne 22. avgusta 1872 je bil proglašen polnoletnim ter je zasedel srbski prestol kot knez Milan IV. Srbski narod je stavil vanj velikih nad in ga pozdravil z navdušenjem in to ne brez uzroka, kajti Milan je bil nadarjen in poln velikih načrtov, s ka-terimi bi bil lahko osrečil svojo do-movino. —

V letih 1876—78 je izvojeval s pomočjo Rusije neodvisnost Srbije od turškega jarma ter pridobil istej nekaj nove zemlje. Ti uspehi so ga napolnili z visokotečnimi načrti in mu dali najprej povod, da se je dal l. 1882 oklicati kra-ljem Srbije kot Milan I. Toda od tega časa naprej je začela padati njegova zvezda. Leta 1885 se je po sovražnikih slovanstva dal zapeljati, da je izzval bratomorno vojno z Bolgarijo, v kateri vojni je bila Srbija premagana po Nemcu Battenbergu, ki je bil tedaj knez bol-garski. Le posredovanju velevlasti se je bilo zahvaliti, da je po tej „ramotni vojni“ Srbija še obstala. Toda posledica vojne je bila, da je prejšnji gospodarski čila Srbija zabredla v težek dolg okoli 300 milijonov frankov. Leta 1888 se je Milan ločil od svoje soproge Natalije, ki je bila Slovanka z dušo in telesom, leto pozneje pa se je moral odpovedati vladni na korist svojemu sinu Aleksandru I. Poslej je živel razkošno nekaj časa v Parizu kot grof Takova in se je odpo-vedal vsem kraljevim pravicam, za kar je zahteval lepo odškodnino v denarjih, ki mn jih je plačala srbska državna blagajna. Leta 1898 se je z nova spravil s svojo soprogo in sinom Aleksandrom ter dosegel zopet čast člana kraljeve rodbine, bil je celo imenovan vrhovnim poveljnikom srbske armade. To mesto pa je moral odložiti lansko leto, ko se je kralj Aleksander poročil z Drago Mašin. Od tega časa se tudi ni več po-vrnil v Srbijo, katerej je prizadjal toliko udarcev. — Zdaj, ko ga ni več med ži-vimi, se bode pač oddahnil srbski narod, katerega najboljši mož je Milan iz maščevalnosti kruto preganjal. Čuje se, da bode zdaj postal v Srbiji še moč-nejši ruski upliv. Ime Milan Obrenović ostane v zgodovini Srbije pač jedna njenih žalostnih točk.

O uzrokih smrti Milanove se po-roča, da si je Milan nakopal na poto-vanju v Palestino hudo srčno bolezen, ki mu je jako ovirala dihanje. Zaradi tega da ni Milan zadnja leta hodil na love. O tej srčni hibi ni Milan do zad-njega nikomur tožil in ni najmanj slutil, da postane tako usodepolna. Tudi zdaj, ko je obolel, misli je Milan, da ga je napadla influenza, kakor so sodili tudi zdravniki, še par dni pred smrtjo je go-voril o potovanju v Pariz. Na dan pred smrtjo pa je še mirno čital časopise in s posebno slastjo jedel ostrige. Še le malo ur pred smrtjo seje spomnil Milan, da bolezen, ki ga je zasačila, ni influ-enca, nego stara srčna bolezen, srčna žila mu je namreč popolnoma oslabela. Onim, ki so stali okrog njega, je tožil, da je težko umreti še le v 47 letu.

Truplo Milanovo se je po nalogu cesarjevem blagoslovilo s kraljevimi častmi in točno po dvornem ceremonijelu ter ob vojaškem spremstvu peljalo v četrtek zvečer v srbsko cerkev sv. Save na Du-

naju, kjer je bilo izloženo na odru večeraj od jutra do popoldne. Večeraj ob 4. pop. je bilo truplo v navzočnosti cesarjevem in nadvojvodov blagoslovljeno. Po blagoslovu pa je bilo prepeljano na državni kolodvor, od koder se je po železnici odpeljalo v Petrovaradin, od tu pa v samostan Krušedol na Havatskem, kjer se položi k večnemu počitku.

Proti vinski klavzuli.

Čim bližje je čas, ko poteče doba nesrečne pogodbe z Italijo glede vinske carine, tem bolj se množe glasovi iz vrst vinogradnikov, vinotrčev in tudi konsumentov, naj se po preteku dobe več ne obnovi sedanja klavzula. Stavilo se je v tem oziru že več predlogov in peticij. S to akcijo so prišli sedaj tudi tirolski poslanci. Pod vodstvom deželnega glavarja grofa Brandisa so se podali te dni posl. dr. Kathrein, dr. Grabmayr, Trapp, Terlago, Malfatti, Schöpfer, Barzaneila, Maffei, Delugan in Tambosi k ministerskemu predsedniku s prošnjo, naj se odpravi vinska klavzula, ki provzročuje Tirolski obilo škodo. Izročili so ob enem vladi dotično spomenico. Dr. Koerber je obljubil, da bo uvaževal izražene želje, in zagotovil deputacijo, da bo vlada vse storila, da se uresniči upravičene želje. Vlada si je povsem svesta velike važnosti tega vprašanja. — Da bi ne le ostalo pri obljubah!

Židje na Pruskem.

V nemški poslanski zbornici se je pritožil židovski poslanec Peltasohn proti temu, da vlada zapostavlja kandidate židovske vere pri imenovanju notarjev ter je interpeliral v tej zadevi justičnega ministra.

Na to je odgovoril pravosodni minister Schönstedt, da vlada nikakor ne zapostavlja židovskih notarskih kandidatov, pač pa bi v nekaterih letih, ako bi šlo po želji interpellanta, bili v Prusiji sami židovski notarji. Ali da vlada tem željam ne sme ustreči, sledi jednostavno iz tega, ker krščansko prebivalstvo v mnogih kočljivih zadevah ne zaupa židovskemu notarjem in vlada se mora v prvi vrsti ozirati na interese večine nemškega prebivalstva, ki je krščansko. — Zaradi tega odgovora so judje v Prusiji uprizorili zoper ministra Schönstedta pravcato gonjo, ki pa ne bo imela uspeha.

Vojna v južni Afriki.

Zadnje besede umirajoče angleške kraljice so bile: „Naredite konec vojni v Afriki!“

Kaže se, da so šle te besede umirajoče kraljice k srcu angležkim državljanom, kajti tako resno, kakor v zadnji čas se ni še govorilo o miru v meročajnih angleških krogih. Celo oni faktorji v državi, ki so vojno provzročili, so se sprijaznili z mislijo, naj bi se jelo razpravljati o miru. — Uzrok temu preobratu pa so v poglavitnem razmere na južno-afriškem bojišču samem. Kajti te razmere so vse druge nego tolažilne za Angleže. Angleži so imeli v južni Afriki 267.000 mož vojaštva. Od teh jih je okoli 60.000, (drugi viri govore celo o 100.000), mrtvih, bolnih in ranjenih ki so se vrnili v domovino. Okoli 100.000 mož je raztresenih na raznih krajih, da stražijo ceste in železnice in več tisoč jih je po raznih mestih, ki so važne postojanke. Kitchenery ostane torej komaj 40.000 mož, a še od teh je polovica nerabnih. Najžalostnejši dokaz o položaju angležkih čet je pač ta, da umrje Angležem v saki dan do 300 vojakov. V sled vsega tega se je skrčila angleška moč tako zelo, da je resnično število angleškega vojaštva že danes manjše nego ono burske armade. Angleški vojaki so z vso vojno upravo in vodstvom jako nezadovoljni in hočejo domov. Vojno ministerstvo namerava sicer doposlati v Afriko novih 30.000 mož vojske s poveljnikom Evelyn Woodom, ali to število je samo še na papirju. Ako pa tudi resnično dojde novih 30.000 mož v Afriko, ta četa najbrže ne bode imela več naloge ustavljati se Burom v njihovem ozemlju, marveč le še varovati prejšnjo angleško posest ob mejah Oranje in Transvaala. Sedanje izmučeno vojaštvo pa se vrne domov. O možnosti tega priča dejstvo, da hoče Anglija odpozvati kapskega guvernerja Milnerja, ki je s svojimi izzivani Burom prvi provzročil vojno, potem pa Kitcheneryja, čegar krvočno nastopanje nasproti ubogim burskim ženam in otroci je izzvalo obvestilo burskega generala Bothe na lorda Roberta v London, da naj obustavi bombardovanje burskih bivališč, v katerih so samo ženske in otroci, sicer morajo Buri nastopati z ujetimi angleškimi vojaki ne kakor z vojaštvom civilizovane države, marveč kakor z roparji. Na mesto Kitcheneryja pa prevzame vodstvo v južni Afriki novodošli Wood, ki prinese saboj ugodnih mirovnih ponudb.

Domače in razne novice.

Imenovanja in premeščenja.

Sodni pristav G. Kajetan Prati je prideljen deželni sodnji v Trstu; sodni pristav g. Maksimilijan Hrovatin je premeščen iz Podgrada v Sezano; avskultanta gg. Ivan Calogiorgio in dr. Lazar Lučić imenovana sta sodnima pristavoma in sicer pride prvi k prizivnemu sodišču v Trst, drugi pa k sodišču v Volosko. — Poštima vezbenikoma sta bila imenovana doučena pravnik gg. Mario Demonte iz Gorice in Karol Pečenko iz Trsta. — Davčni nadzornik g. Josip Terpin pojde iz Gorice k fin. ravnateljstvu v Trst; finančni konceptist g. Julij de Stefanini pa pride iz Trsta k tukajšnjemu okrajnemu glavarstvu oziroma k davčnemu referatu; g. A. Berbuč, davčni kontrolor v Ajdovščini pride za davkarja v Bovec; za davčnega kontrolorja v Ajdovščino pride dosedanj davčni oficijal v Poreču Oktavij Marizza; g. Ivan Šusteršič, dosedaj davčni pristav v Gorici, pride za davčnega oficijala v Komeu; dosedanj davčni praktikant v Gorici g. Henrik baron Baum, pride kot provizorični davčni pristav v Cerkno.

Za „Šolski Dom“. — Denarničar je dobil: Pevski zbor v Štjaku 1 K; Iv. Nep. Murovec, dekan v Cerknem 20 K; Ant. Berbuč v Selu nabral pri zabavnem večeru bralnega društva selskega K 314. — Mesečni doneski za januar 1. 1901.: Gg. Blažon Fr. 1 K, Bolko Leop. 2 K, A. Fon sodni tajnik 4 K, nadzornik Finžger 4 K, Ant. Jerkič 2 K, prof. I. Ivančič 10 K, notar Jos. Kavčič 2 K, trgovec Rud. Konjedic 2 K, trgovec A. Koren 2 K, kat. Al. Kovačič 2 K, „Krojaška zadruga“ 20 K, prof. A. Kragelj 5 K, kat. Ličan Jos. 10 K, prof. G. Novak 2 K, prof. Orešec Fr. 2 K, prof. Gvaiz 2 K, dr. Jos. Pavlica 2 K, dr. A. N. Papež 2 K, svetovalec I. Pirjevec 2 K, svetovalec M. Rutar 2 K, vadm. učitelj Fr. Sivec 2 K, prof. A. Šantel 5 K, kat. A. Tabaj 2 K, not. kand. F. Terkuč 2 K, prof. Znidarčič 2 K, trgovec Fr. Kavčič 2 K.

Upravništvo „Gorice“ prejelo: preč. g. monsg. Košatka Josip K 10.

Za „Šolski Dom“ in za „Alojzijevešče“ je nabral v Rihembergu dne 11. t. m. Stanko Pavlica o poroki g. Jos. Kovačiča iz Komna z g. Pavlino Pavlica iz Rihemberga 25 K. Darovalcem kličemo: Lepa hvala, novoporočencema pa: Na mnoga leta!

Volitev cestnega odbora za gorisko okolico se je vršila v četrtek pod vodstvom opravitelja deželnega tajništva g. E. Klavžarja sicer živahno, a v popolnem redu. Na volišče je prišlo od 124 vpisanih volilcev 106. Glasovnice so kazale, da sta si nasproti stale dve stranki; obe sta imeli namreč tiskane glasovnice, ki so se pa očitno razlikovale po obliki; pristaši takozvane „narodno-napredne“ stranke so glasovali z manjšimi, Klančičevi pristaši pa z večjimi listki; prvih je bilo oddanih 37, drugih pa 69. Vendar pa so posamezni volilci spremenili nekatera imena, in zato kaže končni rezultat nekako različenost v številu glasov. Izvoljeni so naslednji možje:

Gg. Klančič Anton, dež. poslanec in župan v Podgori z 72 glasovi svoje stranke in še tri od nasprotne strani; g. Klančiček Jožef, župan v Št. Ferjanu z 69, g. Podgornik Andrej, čepovanski župan z 68, g. Monari pl. Anton, šempaski župan z 67, g. Berce Franc, dornberški župan z 64, g. Skolaris Anton, podžupan v Vipolžah z 61, g. Mozetič Anton, solkanski župan in Locateli pl. Franc, podžupan v Vrtojbi vsaki z 56 glasovi. Št. Andrežki župan g. Lutman Andrej je bil kandidat obeh strank, in ravno to bi ga bilo kmalu vrglo. Zapazivši njegovo ime na glasovnicah „narodno-napredne“ stranke, so ga nekateri Klančičevi pristašev izbrisali iz svojih in tako je pri prvi volitvi prejel samo 46 glasov in je zmagal še-le pri ožji volitvi z 59 glasovi proti 14, kateri so padli na trnovskega župana g. Peršiča Fr. Pomenljivo z ozirom na to, kar je pisal naš dopisnik iz goriške okolice v zadnji številki, je to, da so se pridružili 3 volilci „narodno-napredne“ stranke nasprotnikom v prilog g. Klančiču, dočim ni vjel g. Kocjančič niti vseh glasov svoje stranke. To se glasi, kakor nekaka razsodba najviše inštanije vox populi!

Ni prav, da se strankarski boj zanaša v take zastope in dotične volitve, ker gre za zgolj materialne koristi; mi obsojamo to z vso odločenostjo; toda ker je voditeljstvo „narodno-napredne“ stranke — izdalo parolo: „Boj na vsej črti“ — ter hoče vse javne zastope, društva itd. po vsi sili spraviti pod svojo komando, nam pač ne ostaja nič drugega, nego braniti se takega nasilstva in kolikor se da, skrbeti in pa delovati v to, da ostanejo

občinski zastopi in društva, kjer so že zdaj, v rokah treznih, razsodnih in seveda tudi rodoljubnih mož, kjer pa še niso, da se jim to pripori. Odgovornost za nasledke takih notranjih bojov, po katerih neizmerno trpi ugled celega naroda in se nam neprecenljiva škoda godi v stoterem oziru, zavračamo pa na tiste brezvestne moze, kateri v svoji brezmejni domišljavosti ne poznajo nič drugega nego „svojo voljico“. Če ta ne obvelja, naj vse hudič vzame.

Mi imamo trdno zaupanje v to, da naše ljudstvo še ni tako udarjeno s sešepoto, da ne bi spregledalo, na kateri strani stoje njegovi prijatelji in na kateri zapeljivci.

Kislo grozdje. Zadnji „Primorec“, govoreč o volitvi v cestni odbor za gorisko okolico, farba svoje lahkovorne čitatelje, da ni bilo pri tej volitvi boja med strankama, marveč le boj „za osebe in za posamezne interese“. „... kislo grozdje, kaj ne, revček?“

Dopis iz Brd, pozivanje v „Soči“, v tisti famozni okrožnici „narodno-napredne“ stranke, da morajo somišljeniki iste priti v vse javne zastope, obletavanje in dopisovanje volilcem, napovedano shajališče pri „Jeleni“, Gabrščekovo skakanje na starem trgu in stikanje po listkih, kontrola in vsiljevanje — vse to ni bil „boj med strankama“ ampak „boj za osebe“ in „za interese posameznih“.

Sicer pa vam radi verjamemo, da je ves vaš boj le boj za osebe in za koristi posameznih. Da, da, le priznajte rajše, da ljudstvo spoznava, kje ima iskati pravih prijateljev in pa treznih mož, ki so uneti za ljudski blagor, a ne za zgolj osebne koristi kakor to delajo „napredni“ priganjači.

„Obrotna zadruga“ in njene hranilne vloge. — Pri vsakem denarnem zavodu so njegove hranilne vloge velike važnosti. Po teh se sodi napredek denarnega zavoda. Poglejmo, kako je s hranilnimi vlogami pri naši „Obrotni zadrugi“. Od njenega začetka pa do tistega časa, ko sta dr. Tuma in A. Gabršček napravila razdor med goriškimi Slovenci, so vloge vedno rastle. Dne 1. februarja leta 1900 so znašale hranilne vloge 269.423 kron. Ko pa sta dr. Tuma in Gabršček iz ravnateljstva in nadzorstva izbacnila dr. Franko-ta, prof. Čebularja ter sploh vsakega, kateri jima je bil neljub, so se jele hranilne vloge od meseca do meseca manjšati. Konec oktobra leta 1900 je bilo hranilnih vlog še za 219.611 kron, dne 1. januarja t. l. pa le še za 135.000 kron. V teku enajstih mesecev so se hranilne vloge za polovico skrčile, akoravno bi bilo naravno, da bi se bile v tem času bolj pomnožile. Če pojde tako še jednoleto dalje, hranilnih vlog v „Obrotni zadrugi“ ne bo nič več. Vsakdo mora priznati, da dr. Tuma in Gabršček nista politično ravnala, ko sta iz odbora odstranila vsako jima neljubo osebo.

To je bil odgovor! — Kadar se „Sočine“, „modrosti“ čutijo prizadete, takrat se izvijajo iz afere, kakor je to že v njihovi „poštenosti“ naravi. Tako se tudi na našo zavrnitev glede podležitve, da je „Gorica“ breznarodna, potuhneno izvije kakor pes, ki je klobaso vkral.

— Vse možne kvante je znosil skupaj v svojem „odgovoru“ le na ono je previdno molčal, ki ga je najbolj zadela v črno, namreč, da je faktotumom „narodno-napredne“ stranke narodnost le koristilove in nikdar siti želodec. To kardinalno točko je človek s posebno dušo previdno prezrl in molči o njej kakor grešnik, ko se govori o njegovih grehih.

Znani nadučitelj - samaritan iz Komna — tako se nam piše — misli, da izpolnjuje svoj vzgojevalni poklic najbolje s tem, da prinaša pogostoma v Sveto po več dni stare umazane hrane iz bele Ljubljane, ki je žal, prečestokrat zavita v „Slov. Narodn“. Mogoče da misli ta mož ustanoviti tam celo „napredni“ tečaj. Ako bi nameraval kaj takega, odsvetovali bi mu mi, ker smo prepričani, da bi mu učenci znali postati v najkrajšem času jako nevhvaležni. — Jako se čudimo, kako da je bilo mogoče, da so se komenski „capo-naprdnjaki“ našli s tem možem, o katerem so bili nekoč do srca prepričani, da je nemškutar ter najponižnejši vladni sluga. Kot takega so nadučitelja - samaritana ti komenski „capo-naprdnjaki“ vsakomur opisovali, kdor jih je le poslušati hotel. In zdaj? Pa kaj hočemo, naši „naprdnjaki“ hočejo „napredek“ na celi črti, torej tudi napredek v nedoslednosti.

Iz Kanala. Na zadnjem narodno naprednem shodu v Kanalu meseca decembra pretečenega leta nastal je kakor znano pretep. „Naprednjaki“ niso pustili „klerikalcev“, da bi ugovarjali neslanostim govornikov kakor so: Zega, Gabršček, Tuma. Pest je premagala resnico. Radi

tega stal je omenjeni shod 18. prosinca t. l. pred tukajšno okr. sodnijo. Tukaj je bila „nar.-napredna“ ideja obsojena na 11 dni zaporain 20 kron globe; ter jej povedano, da se klerikalcem ne sme oči izbivati.

Potrjen načrt zvezice. Z najvišim sklepom z dne 28. decembra 1900 je Nj. Veličanstvo potrdilo v lanskem zasedanju sprejeti načrt zakona zastran razredbe nekaterih cest. Po tem zakonu so se uvrstile med skladovne: 1. cesta držeča od Marjana skozi Korono do Sv. Lovrenca pri Muši; 2. cesta držeča od državne ceste v Solkanu skozi Kronberg do državne ceste pri Ajševici; 3. cesta držeča od državne v Gabrijli skozi isto občino do okrajne ceste v Rubijah; 4. kos ceste, ki od mosta čez Idrijo v Medejli skozi Čopris drži v vas Viškon in 5. oni kos ceste, ki od Čopriskega trga drži do meje italijanskega kraljestva proti Sv. Ivanu Manzanskemu.

Nagla smrt. — V ponedeljek popoldne ob 11 in pol pripeljala se je z vlakom iz Opatije v Gorico 60-letna gospa Evgenija Maksinovič iz Petrograda. Zdravniki so jej namreč svetovali, da se pride v Gorico zdraviti. Pripeljala se je s postaje v hotel, ali že po preteku starih ur je umrla vsled srčne hibe.

Pri družini Felser v ulici Morelli št. 12 je bila 15 in pol-letna Frančiška Rusjan iz Gonjač pri Kojščem, da bi se tam, ker je iz premožniške rodbine, naučila gospodinjstva. V nedeljo popoldne jo popade pa tako hudo krč, da so jo morali prenesti v žensko bolnišnico; pa revica izdihnila je svojo mlado dušo že med potjo. Pokopali so jo v terek.

V ponedeljek popoldne okoli pete ure je prišel proti ulici Leoni železni voz podjetja za čiščenje stranišč. Na vozu se je nahajal voznik Franc Devetak star 35 let in oče petero otrok. Na vozu mu je h kratu prišlo slabo, da je nezavesten padel po vozu. Mož bi se bil najbrže čez nekaj časa zavedel in zopet vstal, a namenjena mu je morala biti smrt. Kajti volji, ki so bili vpreženi v voz in so bili tako prepuščeni sami sebi, privlekli so voz tako blizu vogla ulice Leoni, da je isti zadel ob zid; pri tem pa je padel Devetak na tla in pod voz, ki je z vso svojo težo šel čez truplo nesrečnikovo. Reveža so peljali prihiteli ljudje domov, kjer pa je kmalu potem umrl.

Čitalnica v Renčah vabi na ples, katerega priredi v nedeljo 17. t. m. Začetek ob 7 uri zvečer. Sviral bode orkester 47. pešpolka iz Gorice.

O d b o r.

Zima. Letošnja zima je nenavadno stroga. V Gorici imamo že tri dni 5 stopinj pod ničlo, danes jutraj pa smo imeli 9 stopinj in 1/2 pod ničlo. Take ojstre zime ne pomnijo v Gorici celo stari ljudje. Pa ne samo v Gorici ampak tudi drugod po Evropi, posebno še na južnih krajih vlada zdaj — k sredi februarja — hud mraz. Tako v Pragi je bilo te dni 24 stopinj pod ničlo, v Monakovem 15 stopinj, v Florenci in v Turinu, torej na jugu — 5 stopinj. Na celem genoveškem obrežju je že več dni stalno 2 stopinji pod ničlo, enako tudi v Rimu. Da se najde 2 stopinji toplote, treba iti celo v Palermo v Sicilijo.

Ljudsko štetje. V goriški okolici bilo je z dnem 31. decembra 1900 7285 hiš s 40834 prebivalci. V sodnem okraju Ajdovskem 2250 hiš z 14471 prebivalci; v sodnem okraju Kanalskem 2272 hiš s 13301 prebivalci.

G. kurata Ferjančiča na Gočah so dne 11. t. m. izpustili iz preiskovalnega zapor. Ljudstvo mu je priredilo sijajno ovacijo.

Trojčke povila je dne 11. t. m. Marijana Mavri v Javoršici-Jesenici v orehovski duhovnji. Slučaj je zares jako redek, a za ubogo družino ne posebno ugoden. Kajti mož, ki je že itak oče mnogoštevilne družine, komaj toliko zasluži, da z veliko težavo davke plačuje. Morda se med našimi čitatelji najde katero čutečo srce, da se s kako podporo spomni uboge družine. Poslalo naj bi se na naslov: Marijana Mavri, Javoršica-Jesenica št. 23 pošta Cerkno.

Tiskovna pomota. Datum pod interpelacijo objavljen na prvi strani se ima glasiti 12. febr. mesto 22. februarja.

Velik računarski talent. V Bačinacu občine Ilok na Hrvatskem ima kmet Mijo Črnogorčević 12 letnega sina, ki računa na pamet z milijoni kakor kak odrasleni z enotami. Ako kdo vpraša malega Ljubinka, ako je kdo rojen 12. aprila 1829. leta, izračuna Ljubinko v malo trenotkih brez vsakega truda, koliko sekund je isti danes živel. A to je za malega Ljubinka še malenkost, kajti on

računa z milijoni in bilijoni tako hitro, da človeku kar pamet obstane. V bližnjem večjem mestu kličejo često v nek zavod Ljubinka, da jim pomaga reševati najtežje račune. In res, račune, za katere rabi 6 uradnikov 6 do 8 dni, izračunajo s pomočjo Ljubinka v pol dneva.

Ako n. pr. vprašate Ljubinka, koliko je $12.738.898 \times 57.372$, odgovori vam brez pogreška v par sekundah. Ko je lansko leto prišel v ta kraj šolski nadzornik, se je prepričal da 12 letni Ljubinko zares računi z milijoni in bilijoni kakor z jednotami in hoče storiti korake, da se tak velik matematični talent ne izgubi.

Tekmovanje mej človekom in psom. V Združenih državah je v West Hobokenu prišlo do čudnega tekmovanja mej nekim 60letnim tramvajskim uslužbencem in nekim psom. Šlo se je zato, da pes ne more pojesti toliko klobas, kakor človek. Tekmovalca naj bi pojedla trikrat zaporedoma po tri funte klobas. Pri prvi porciji je jedel tramvajski uslužbenec počasi, pes pa je nakrat pojedel klobase, pri drugi je pes le malo prej pojedel klobase, nego njegov tekmeč, pri tretji porciji se je psu ustavilo, njegov tekmeč pa je pojedel vse klobase in je izjavil, da bi jih lahko še nekaj pojedel.

Zahvala.

V tej ostri zimi napadla me je huda, silno komplicirana bolezen. G. dr. Ferd. Rojic me je s svojo spretnostjo, prijateljsko skrbjo in požrtvovalnostjo v kratkem rešil. Bodi na tem mestu vestnemu prijatelju zdravniku izrečena najtoplejša javna zahvala.

Na Gradišči, 12. februarja 1901.

S. Gregorčič,
vikar v p.

Meblovana soba

je za oddati v I. nadstropju v ulici Barzellini št. 8.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih i
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba početna.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju gospodu lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani prisrčno zahvalo za doposlane Jim stekleničice

— tinkture za želodec —

in so njemu z diplomom dne 27. novembra 1897 podelili naslov »Dvorni založnik Nj. svetosti« s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji priporočajo bolehalim G. Piccolijevo želodčno tinkturo, katere krepeča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje. Naročila v sprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccoli, lekarnar »pri angelu« v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gld. 1.26 a. v.; po 24 steklenic za gld. 2.40; po 36 za gld. 3.50, po 70 za gld. 6.50, po 110 za gld. 10.30.

— Poštino mora plačati p. n. naročnik.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. št. 23,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst rize. Mljšveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Joehmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stikalnice za vino in sadje vsake velikosti itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,

priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju
pripravljuje

ANDREJ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.

Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotlačih Pallichu v Gorici na Travniku, pri Schwennerju v Ljubljani in Florijanu v Kranju.

Knjiga „Naši narodni greh“ se dobiva v „Narodni tiskarni“ v Gorici in pri knjigotlaču g. Likarju. V nobeni slovenski hiši ne bi smela manjkati ta knjiga, iz katere se moramo učiti, kako živeti res slovenski in kako se ogibati narodnih grehov. Baš sedanje volitve po obmejnih slovenskih pokrajinah so zopet pokazale, kako potrebni smo še narodnega pouka. Zatorej Slovenci, ne izogibajte se tej prekornosti knjigi in naročite si jo! Cena knjigi je 50 vinarjev po pošti 5 vin. več.

Tiskovine za prošnje v dosego brezobrestnih posojil vinogradnikom

ima v zalogi

„Narodna tiskarna“.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodb.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Prijatelji in somišljeniki
agitujte za

„Centralno posojilnico“

v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Uradne ure od 8—12.

1. Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %;
2. Posojila daje: a) na vknjižbo po 5 1/2 %; b) na menice po 6 %; c) na tekoči račun po pogodbi.

1. Glavni deleži po 200 K s trikratno zavezo;
2. Opravilni deleži po 2 K s petdesetkratno zavezo;
3. Upisnina: a) glavnih deležev ne glede na število 4 K; b) opravnih deležev 1 K.

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici — ulica Vetturini št. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času

po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavilke s firmo, cenike, vabila na karton in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska

„GORICO“ in „Primorski List“

„GORICA“

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone

„Primorski List“

izhaja vsak četrtek in stane celoletno 4 K polletno 2 K, za manj premožne celo leto 3 K.

„Narodna tiskarna“ ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju.

Pismena naročila tiskovin se izvršijo z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.